
Saknr: 2020/121-1
Saksbehandlar: Martin Tveit

Saksgang
Utval

Utv.saksnr	Møtedato
.	15.01.2020
	30.01.2020
	03.03.2020

Hovudutval for samferdsel og mobilitet
Fylkesutvalet
Fylkestinget

Handlingsprogram for kollektiv 2020-2023

Forslag til innstilling

1. Fylkesutvalet vedtek eit første handlingsprogram for kollektiv i Vestland som i overgangen byggjer vidare på dokumenta frå dei to føregåande fylka.
2. Fylkesutvalet vedtek å rullere Handlingsprogram for kollektivstrategien for perioden 2020-2023, i tråd med handlingsprogram frå Hordaland fylkeskommune.
3. Fylkesutvalet stiller seg bak at det blir arbeidd vidare med kollektivtiltak i tråd med Handlingsprogrammet for Regional transportplan 2020-2023 i tråd med handlingsprogram frå Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Samandrag

Handlingsprogrammet for kollektiv, knytt til kollektivstrategien i Hordaland, er rullert for perioden 2020-2023. For Sogn og Fjordane arbeider ein vidare ut frå gjeldande handlingsprogram knytt til regional transportplan (RTP). I påvente av full marknadsintegrasjon av dei to merkevarenamna Skyss og Kringom vil føringane i dei to handlingsprogramma for kollektiv vere gjeldande innafor dei tidlegare geografiske områda, fram til ny strategi for den nye kollektiveininga i Vestland er på plass.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør

Saksframlegg er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg:

Handlingsprogram Sogn og Fjordane 2020-2023
Handlingsprogram Hordaland 2020-2023

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Handlingsprogram for tiltak på kollektivområdet har vore løyst ulikt i dei to tidlegare fylka, og det er derfor lagt opp til ei løysing for 2020 med todelt handlingsprogram basert på styringsdokumenta i dei to tidlegare fylka.

Denne todelte løysinga for handlingsprogramma er i tråd med innstillinga frå sak PS 6/2019 i SAMO der ein legg opp til ein gradvis marknadsintegrasjon for Skyss og Kringom, der dei noverande merkevarene lev vidare inntil ny merkevare er avklart.

Sogn og Fjordane (Kringom)

I Sogn og Fjordane har planar og tiltak som fell inn under kollektivområdet vore vedteke gjennom Regional transportplan for Sogn og Fjordane, der både kollektivtrafikk og veg inngår som tema. Til planen ligg der og ein handlingsplan. Det vert lagt opp til at føringane i denne handlingsplanen skal leggest til grunn for arbeidet i Skyss/Kringom for den delen av Vestland som femnar om Sogn og Fjordane, i ein overgangsperiode fram til nye føringar er bestemt. Difor er det i denne saka lagt opp til ei orientering om desse tiltaka som allereie er vedtekne. Dokumentet *Handlingsprogrammet for Kringom 2020-2023* som ligg som vedlegg til saka er eit uttrekk frå regional transportplan med relevans for kollektiveininga.

Handlingsplanen for Sogn og Fjordane omfattar mål, strategiar og tiltak innafør marknad, infrastruktur, ruteproduksjon, skuleskyss samt fylkesvegferje. Det er også nedfelt ambisjonar for utfordringar knytt til klimautslepp frå kollektivdrift.

Prioriteringar og tiltak frå handlingsprogrammet

Sogn og Fjordane er eit grisgrendt geografisk område der det er krevjande å etablere eit fullverdig kollektivsystem overalt, primært grunna lågt passasjergrunnlag og svak økonomi. Løysinga har vore å rette ressursane inn mot den lovpålagte skuleskyssen samt å inngå samarbeid med kommersielle aktørar som driv ekspressruter i tett dialog med kommunar og Statens vegvesen. Dette sikrar eit samanhengande kollektivnett. Det har også vore etablert egne ruterstrukturar for bestemte målgrupper. Til saman har dette gjeve innbygarane eit minimum av mobilitet.

Hovudmålet er å skape eit godt, teneleg kollektivtilbod for alle innbygarar og andre som vitjar fylket eller er på gjennomreise. For å støtte opp om dette hovudmålet er det etablert nokre delmål:

- Det skal vere enkelt å reise kollektivt
- Det skal vere eit heilskapleg rutesystem som heng saman med høvelege korrespondansar og enkel omstiging på korrespondansepunkt.
- Viktige knutepunkt, terminalar og transportmateriell skal vera universelt utforma og skal opplevast som effektive og attraktive for dei reisande.
- Kollektivtilbodet i Sogn og Fjordane skal vere innretta slik at det når flest mogleg.
- Gradvis reduksjon av klimagassutslepp i samband med framtidige anbod, for å nå målet om tilnærma nullutslepp i kollektivtrafikken innan 2050.

Oppsummert viser tabellen under arbeidet tiltak for å følgje opp strategiane frå transportplanen. Sjå fullstendig tiltaksliste i vedlegget.

Tema	Strategi	Tiltak
------	----------	--------

Marknad og informasjon	<p>Det skal være enkelt for den reisande å finne informasjon om reisa si og å kjøpe billett.</p> <p>Tilby reise- og billettprodukt som gjer det attraktivt å reise kollektivt i Sogn og Fjordane.</p>	<p>Utarbeide marknads- og informasjonsplan basert på målsetningar i RTP.</p> <p>Aktiv bruk av Kringom.no og Facebook som kommunikasjonskanal med dei reisande.</p> <p>Legge til rette for gode billettprodukt og betalingsløyser.</p>
Infrastruktur for kollektiv	<p>Kollektivtilbodet i Sogn og Fjordane skal vere universelt utforma.</p> <p>Infrastrukturen skal vere velstelt, trygg og innbydande for dei reisande.</p> <p>Ved utlysing av nye anbod og fornying av materiell skal det stillast krav til miljøvenlege løysingar og universell utforming.</p>	<p>Systematisk registrere infrastruktur i forhold til universell utforming, standard og trafikktryggleik</p> <p>Vurdere kva som er høveleg komfortnivå for buss/båt-materiell på ulike rutetypar</p> <p>Stille krav til universell utforming</p> <p>Greie ut moglegheitene for klimagassreduksjonar på fylkesvegferjer, båtar og bussar med aktuell teknologi og kostnadskonsekvensar, inkludert infrastrukturiltak, som grunnlag for utarbeiding av anbodsgrunnlag.</p>
Ruteproduksjon	<p>Arbeide heilskapleg og langsiktig for å utvikle eit rutetilbod som både er marknadsretta og samfunnsnyttig.</p> <p>Gjere det mogleg å kome seg rundt i fylket</p> <p>For å betre nytteverdien av ressursane vi brukar til kollektivtilbodet kan det å skreddarsy reisetilbod for ulike brukargrupper vere gode grep.</p> <p>Det må prioriterast mellom ulike interesser.</p> <p>Administrasjonen må legge fram saker for politisk styring i aktuelle spørsmål.</p>	<p>Tett dialog med kommunar og skular samt samarbeidande ruteaktørar (fylke, Statens vegvesen og kommersielle aktørar).</p> <p>Kompensere delar av meirkostnader kommersielle aktørar får ved å tilpasse seg det fylkeskommunale rutesystemet.</p> <p>Skreddarsy/tilpasse rutetilbodet slik at det høver best mogleg for dei reisande.</p> <p>Greie ut konsekvensane ved å flytte seglingsleia for ekspressbåtane på kysten frå Krakhella til Hardbakke i samband med førebuingar til ny anbodsutlysing.</p> <p>Lage plan for hurtigbåt mellom Bergen og Ålesund slik at denne ruta er klar til Stad skipstunnel vert opna.</p> <p>Gjennomføre informasjonstiltak for å oppmøde til delingsløyser som til dømes samkøyring.</p>
Fylkesvegferje	<p>Ta i bruk ny teknologi for klimagassreduksjon som er utvikla, testa og som viser seg å kunne takast i bruk.</p> <p>Stille krav gjennom framtidige anbod til reduserte klimagassutslepp på</p>	<p>Greie ut moglegheitene for klimagassreduksjonar på fylkesvegferjene med aktuell teknologi og kostnadskonsekvensar, inkludert naudsynte tiltak på land som grunnlag for</p>

	fylkesveg-ferjene til nullutslepp innan 2035. Frekvens og rutetilbod skal vere om lag som i dag.	utarbeiding av anbodsgrunnlag for nye ferjeanbod.
Kollektivtrafikk og klima	<p>Stille krav til klimagassreduksjon i kollektivtrafikken gjennom anbod.</p> <p>Ved fornying av materiell skal til ei kvar tid dei mest klimavenlege løysingane vurderast.</p> <p>Delta i felles prosjekt saman med andre fylker for å prøve ut nye teknologiar.</p> <p>Ved utprøving / uttesting av nye teknologiar må forhold som tryggleik, stabil rutedrift og økonomi takast omsyn til.</p> <p>Auke kompetansen i eigen organisasjon samt styrke økonomien til sektoren for å kunne realisere meir miljøvenlege løysingar.</p>	<p>Styrke administrasjonen og bygge opp kompetansen knytt til klimavenlege teknologiar.</p> <p>Styrke budsjettet slik at det er mogleg å realisere fleire klimatiltak.</p> <p>Delta i utviklings-/utprøvningsprosjekt saman med andre fylker for på denne måten redusere risiko og kostnad.</p> <p>Legge til rette for nullutsleppsteknologi i samband med nytt anbod på hurtigbåtane som trafikkerer fylket</p>

Hordaland (Skyss)

I Hordaland vart kollektivstrategien for Hordaland vedteke i fylkestinget i 2014. Som eit ledd i oppfølginga av kollektivstrategien følgte eit fireårig handlingsprogram med tiltak og planar tematisk strukturert etter dei overordna målsettingane i strategien. Handlingsprogrammet har vore rullert og handsama politisk som del av budsjettprosessen kvar haust. Handlingsprogrammet for kollektivstrategien er no revidert for ein ny periode frå 2020-2023 og vil vere gjeldane fram til nye styringsdokument er utarbeidd.

Handlingsprogrammet i Hordaland gjer greie for planar for utvikling av linjenett og rutetilbod mellom anna knytt til utbygging av Bybanen og nye kollektivanbod. Handlingsprogrammet gir også oversikt over korleis ein vil arbeide vidare med betre informasjon til dei reisande, enklare billetter og betalingsløysingar, auka kunnskap om rutetilbodet og å gjere kollektivsystemet meir synleg. Tiltak og prioriteringar for meir miljøvenleg drift av kollektivtrafikken er også del av handlingsprogrammet.

Ved at infrastrukturtiltak er ein del av handlingsprogrammet for kollektivstrategien fungerer dette også som grunnlag for rullering av handlingsprogram for *Miljøløftet*. Dei konkrete tiltaka som vert føreslått går fram av vedlegg til handlingsprogrammet.

Prioriteringar og tiltak i perioden 2020 - 2023

Prioriteringane i handlingsprogrammet er bygd opp rundt dei fire hovudtemaa i kollektivstrategien;

- Best tilbod der flest reiser
- Enkle reiser
- Effektive reiser
- Miljøvenleg drift

Tabellane under oppsummerer på overordna nivå prioriteringar og tiltak på dei ulike områda.

Best tilbod der flest reiser

Kollektivstrategi for Hordaland slår fast at målet er å gje eit best mogleg kollektivtilbod til flest mogleg av innbyggjarane i Hordaland, innanfor våre økonomiske rammer. Det gjer vi ved å tilpasse kollektivtilbodet til dei store reisetraumane i fylket. Handlingsprogrammet viser følgjande prioriteringar på dette området i perioden 2010 - 2023:

Styrke kollektivtilbudet for dei store reisestraumane	Utvikle og styrke kollektivtilbudet i Bergen Førebu endringar i rutetilbudet knytt til nye bussanbod i Bergen
Vidareutvikle stamlinjene i Bergen	Omlegging til regionstamlinjer mellom regionsentra Os og Straume.
Utvikle regionale stamlinjer i Bergensområdet	Styrke planleggingsgrunnlaget mellom anna med betre verkøy for analyse av passasjertal og køyretider
Knyte regionane i fylket saman	Planlegge framtidig kollektivnett buss/bane i planlegging av nye byggjetrinn for Bybanen
Tilby eit samanhengande grunntilbod i heile fylket	Førebu nye anbod for bybåtsambanda, planlegge for auka kapasitet på begge og miljøløysing på sambandet Kleppestø - Strandkaien
Samordne offentleg transport i tynt befolka område	Vidareutvikle forvaltninga av skuleskyss mellom anna ved å ta i bruk digitale verkøy som kan bidra til betre og meir effektive arbeidsprosessar
Utvikle eit enklare og meir effektivt linjenett	

Enkle reiser

Eit av dei overordna måla i kollektivstrategien er at kollektivtrafikken skal vere eit enkelt og attraktivt reiseval. Den reisande skal møte eit tilbod som er lett å bruke og som held høg kvalitet i heile reisekjeda - dette er heilt sentralt for å få fleire reisande.

Tenestene vi skal tilby kundar og innbyggjarar i Hordaland skal vere saumlause, og enkle å nytte seg av og betale for. Derfor pregar digitalisering og implementering av ny teknologi i stadig større grad måten Skyss arbeider på. Ein vil framover legge til rette for å tilby dei reisande kombinerte mobilitetstenester. Eit robust kollektivtilbod vil vere kjernen i ein heilskap med bildeling, sykkeldeling, samkjøring og bysyklar. Innføring av nye betalings-, bestillings- og informasjonstenester for kombinert mobilitet vil påverke tenestene ut mot kunden i åra som kjem.

Handlingsprogrammet viser følgjande prioriteringar på dette området i perioden 2020 - 2023:

Strategiar for enkle reiser	Prioriteringar og tiltak 2020-2023
Gjere det enkelt å finne relevant informasjon	Utvikle løysingar for digitalisering og datainfrastruktur som sikrar god flyt av data og informasjon mot kundane og mot ulike aktørar i mobilitetsmarknaden
Gjere det enkelt å velje riktig billett og betale for denne	Legge til rette for digital informasjon til dei reisande i eigne og andre sine kanalar
Auke kunnskapen om kollektivreiser	Legge til rette for og ta i bruk nye betalingsløysingar og salskanalar
Gjere kollektivtrafikken synleg	Utarbeide skreddarsydde løysingar for informasjon til tilsette ved store arbeidsplassar
Heve kvaliteten på knutepunkt og haldeplassar	Oppgradere haldeplassar og informasjon i Bergen sentrum og på knutepunkt og terminalar utanfor Bergen

Effektive reiser

Kollektivreiser skal vere eit reelt alternativ til bilen, også når det gjeld reisetid. Dette målet er slått fast i kollektivstrategien. Rask og forutsigbar framføring av bussane er ein føresetnad for å levere eit godt tilbod til dei reisande. Handlingsprogrammet viser følgjande prioriteringar på dette området i perioden 2020 - 2023:

Strategiar for effektive reiser	Prioriteringar og tiltak 2020-2023
Minimere stoppetid på haldeplass	Planlegge for vidare bybaneutbygging og eit samla kollektivnett for buss og bane mot vest og nord
Infrastrukturiltak som får bussen fram	Gjennomføre tiltakspakkar for betre framkomst for fleire av bystamlinjene og dei viktigaste bylinjene
Restriktive tiltak for biltrafikken	Etablere planlagde kollektivfelt/sambruksfelt og planlegge for realisering av fleire aktuelle trasear

Kollektivorientert byutvikling	Gjennomføre planlagde oppgraderingar av terminalar, knutepunkt, haldeplassar og endehaldeplassar i og utanfor Bergen Følgje opp strategi for innfartsparkering, koordinert med utbygging av Bybanen
--------------------------------	--

Miljøvenleg drift

Kollektivstrategi for Hordaland, Miljøstrategi for Skyss slår fast at kollektivtrafikken sitt viktigaste klima- og miljøbidrag er å ta trafikkveksten. Det er også mål om meir miljøvenleg drift, og framover vil det vere krevjande å balansere ressursbruk mellom auka kapasitet/kvalitet i tilbodet og meir miljøvenleg teknologi.

Temaplan for låg- og nullutsleppsteknologi for bussane i Hordaland følger opp kollektivstrategien med eit tydeleg ambisjonsnivå for lågare lokale og globale utslepp, basert på vurdering av moglegheitene for innføring av ny teknologi. Handlingsprogrammet viser følgjande prioriteringar på dette området i perioden 2019 - 2022:

Strategiar for miljøvenleg drift	Prioriteringar og tiltak 2020-2023
Sikre låge utslepp frå busstrafikken	Oppfølging av tiltak frå temaplan for låg- og nullutslepp gjennom nye kontraktar i Bergensområdet, m.a. elektrifisering av bussparken i Bergen sentrum
Redusere miljøbelastning frå båt- og ferjetrafikken	Bygging og oppstart av drift av trolleylinja gjennom sentrum og mot Laksevåg
Vere pådrivar for forskning og utvikling	Etablere ladeinfrastruktur og førebu oppstart av nye kontraktar med miljøvenlege løysingar for fylkesvegferjer Førebu ny kontrakt med miljøløysing på sambandet Kleppestø-Strandkaaien

Vedtakskompetanse

Fylkestinget skal iflj pkt 2.1 i reglementet handsama saker om overordna planleggjing og regional utvikling og fastsetja mål og strategiar for eiga verksemd.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Ingen verknad

Klima: Saka omhandlar ei rekkje tiltak som vil redusere klimapåverknaden frå persontransport.

Folkehelse: Saka er ei statusoppfølging av tiltak som vil ha positiv innverknad på folkehelsa.

Regional planstrategi: Kopling til Klimaplan for Hordaland, Regional transportplan, Kollektivstrategi for Hordaland, Temaplan for låg- og nullutsleppsbussar i Hordaland. Regional transportplan for Sogn og Fjordane.

Konklusjon

Handlingsprogramma for vidare utvikling av kollektivtransporten i dei to tidlegare fylka gir samla sett ei god oversikt over innsatsen på kollektivområdet i Vestland. Dei viser at vedteken kollektivstrategi (Hordaland) og regional transportplan (Sogn og Fjordane) blir følgd opp med konkrete tiltak.